

Ρητορική Μίσους

στο Διαδίκτυο

help
saferinternet **line**
210 6007686

Γραμμή Βοηθείας

SaferInternet4Kids.gr
ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ενημέρωση-Επαχρύπνιση

safeLine

www.safeline.gr

Γραμμή παράνομου
περιεχομένου

Ρητορική μίσους;

Το διαδίκτυο και ειδικότερα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης άνοιξαν νέους ορίζοντες στην αλληλεπίδραση των ανθρώπων και κατ' επέκταση στην επικοινωνία.

Ο παγκόσμιος χαρακτήρας του διαδικτύου βοηθά στην άμεση ανταλλαγή απόψεων ανθρώπων που βρίσκονται από τη μια άκρη της γης στην άλλη, η ανωνυμία όμως που προσφέρει κρύβει ποικίλους κινδύνους. Ένας από αυτούς είναι η διάδοση του μισαλλόδοξου λόγου από οπαδούς ακραίων ιδεολογιών και η ανεξέλεγκτη πρόσβαση σε αυτόν από χρήστες κάθε ηλικίας, λόγω των ελλιπών ελέγχων στον κυβερνοχώρο.

Σύμφωνα με τον ορισμό της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, με τον όρο

μισαλλόδοξος λόγος (hate speech) νοείται «κάθε μορφή έκφρασης που διαδίδει, υποκινεί, προωθεί ή δικαιολογεί το ρατσιστικό μίσος, την ξενοφοβία, τον αντισημιτισμό ή άλλες μορφές μίσους που βασίζονται στη μισαλλοδοξία, συμπεριλαμβανομένων αυτής που εκφράζεται μέσω του επιθετικού εθνικισμού και εθνοκεντρισμού, των διακρίσεων και της εχθρότητας κατά των μειονοτήτων, των μεταναστών και των ανθρώπων με καταγωγή από την αλλοδαπή». Ο όρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει ιδιαίτερα υβριστική, έως και απειλητική συμπεριφορά, καθώς και σχόλια που είναι συνήθως προσβλητικά.

Τι το προκαλεί;

Η ρητορική μίσους αφορά στο περιεχόμενο που προωθεί τη βία ή το μίσος εναντίον ατόμων ή ομάδων βάσει ορισμένων χαρακτηριστικών όπως είναι η φυλή ή καταγωγή, η θρησκεία, οι ειδικές ικανότητες, το φύλο, η ηλικία, ο σεξουαλικός προσανατολισμός κ.α. **Η ρητορική μίσους είναι επίθεση στην ταυτότητα. Ο θύτης δεν επιτίθεται στο θύμα για κάτι που κάνει αλλά για κάτι που είναι.**

Οι επιπτώσεις της ρητορικής μίσους περιλαμβάνουν τις διακρίσεις, την περιθωριοποίηση και την αποξένωση ενώ το φαινόμενο στοχεύει σε άτομα ή σε ομάδες ατόμων σε προσωπικό, ομαδικό και κοινωνικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, η ρητορική μίσους έχει επιζήμιες επιπτώσεις στο άτομο ή στα άτομα που στοχεύει ή στην ομάδα με τα ίδια χαρακτηριστικά. **Προκαλεί κατάθλιψη, απελπισία, στρες και θυμό, απειλεί τη σωματική ακεραιότητα του θύματος και παράγει αντι-βία.**

Επιπλέον, η ρητορική μίσους δημιουργεί κοινοτικές εντάσεις και ως εκ τούτου, αποτέλεσμα είναι η ζημιά που προκαλείται για την κοινωνία ως σύνολο.

Η έλλειψη αναγνώρισης και σεβασμού του διαφορετικού σαν κάτι ισότιμο και η μη επαρκής εκπαίδευση σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι τα βασικά αίτια γέννησης της ρητορικής μίσους.

Ελευθερία της έκφρασης

Η αντιμετώπιση και εξάλειψη του φαινομένου είναι ένα πραγματικά πολύ δύσκολο εγχείρημα καθώς προσκρούει στο δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης. **Υπάρχει προβληματισμός για το σε ποια βάση μπορεί μια φιλελεύθερη κοινωνία να απαγορεύσει τον μισαλλόδοξο λόγο με τέτοιο τρόπο ώστε να μην περιορίζει παράλληλα το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης.**

Παρά το γεγονός ότι το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου ορίζει ότι κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει δεχθεί ότι μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία σε ορισμένες δημοκρατικές κοινωνίες η επιβολή κυρώσεων ή ακόμη και η πρόληψη όλων των μορφών έκφρασης που διαδίδουν, προάγουν ή δικαιολογούν το μίσος με βάση τη μισαλλοδοξία (συμπεριλαμβανομένης της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας), υπό την προϋπόθεση ότι οι «διατυπώσεις», οι «προϋποθέσεις», οι «περιορισμοί» ή οι «κυρώσεις» που επιβάλλονται είναι ανάλογες προς τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό.

Δράσεις της Ε.Ε.

Από το Μάιο του 2016 το Facebook, το Twitter, το YouTube, η Microsoft και αργότερα το Instagram και το Google+ δεσμεύτηκαν να καταπολεμούν τη διάδοση τέτοιου περιεχομένου στην Ευρώπη μέσω του κώδικα δεοντολογίας.

Ο κώδικας δεοντολογίας συμπληρώνει τη νομοθεσία για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, η οποία απαιτεί την αποτελεσματική δίωξη όσων διαπράττουν αδικήματα παράνομης ρητορικής μίσους —είτε μέσω διαδικτύου είτε στον φυσικό κόσμο. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σύμφωνα με τον κώδικα εξετάζουν τις καταγγελίες χρηστών σε λιγότερο από 24 ώρες προκειμένου το επίμαχο περιεχόμενο να απομακρύνεται από το διαδίκτυο το συντομότερο δυνατό.

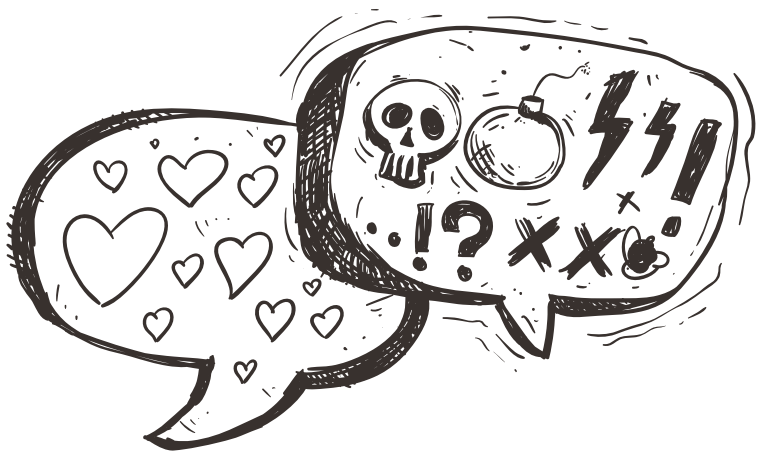

Προστατεύοντας το παιδί

Μια καλή ευκαιρία έναρξης συζήτησης με το παιδί είναι η τρέχουσα επικαιρότητα. Με αφορμή κάποιο σχετικό γεγονός που βλέπει το φως της δημοσιότητας, **ξεκινήστε τη συζήτηση με το παιδί,**

εξηγώντας τις οικογενειακές σας αξίες και τα πιστεύω σας σε θέματα ρατσισμού, ξενοφοβίας και άλλων μορφών μίσους.

Εξηγήστε στο παιδί ότι υπάρχουν άνθρωποι που δεν έχουν τα ίδιες απόψεις με εσάς και τα προσωπικά τους πιστεύω πολλές φορές τα μοιράζονται μέσω διαδικτύου εκφράζοντας το μίσος τους για άλλους ανθρώπους λόγω της φυλής, της θρησκείας, των σεξουαλικών προτιμήσεων, της αναπηρίας και γενικότερα της διαφορετικότητάς τους.

Εκπαιδεύστε το παιδί σας και βοηθήστε το να αναπτύξει δεξιότητες κριτικής σκέψης και να μπορεί να ξεχωρίζει το σωστό από το λάθος και τις εξτρεμιστικές απόψεις στο διαδίκτυο. Επαναλάβετε ότι οι απόψεις μίσους αντιβαίνουν στις αξίες σας.

Δείξτε του ότι υπάρχουν πολλές θετικές φωνές στο διαδίκτυο που ενώνονται και αντιτίθενται στο μίσος.

Προετοιμάστε το παιδί σας, ώστε να γνωρίζει τι πρέπει να κάνει αν συναντήσει ρητορική μίσους στο διαδίκτυο. Εάν το παιδί σας είναι μικρό, συμβουλευέστε το, αν τύχει να συναντήσει τέτοιου είδους περιεχόμενο, να σας το δείξει για να το συζητήσετε. Αν είναι μεγαλύτερο, ρωτήστε το αν ξέρει πώς να χρησιμοποιήσει τα εργαλεία που είναι διαθέσιμα στα κοινωνικά μέσα.

Ενημερώστε το σχετικά με τις επιλογές και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει στην περίπτωση που συναντήσει ρητορική μίσους στο διαδίκτυο. Διδάξτε το πώς να διαγράψει ή να μπλοκάρει το χρήστη με τις ακραίες απόψεις. Βεβαιωθείτε ότι το παιδί σας ξέρει πώς να ενεργεί υπεύθυνα σε απευθείας σύνδεση έτσι ώστε να μην μοιράζεται ή να προωθεί θέσεις που στοχεύουν άτομα ή ομάδες.

Το πιο σημαντικό βήμα είναι να αρχίσετε το διάλογο νωρίς, ώστε το παιδί σας να αποκτήσει εγκαίρως την ικανότητα να σκέφτεται κριτικά για το τι βλέπει, να ξέρει πώς να αντιδράσει εάν συναντήσει ρητορική μίσους και να αισθάνεται ότι έχει την εξουσία να λάβει μέτρα για να διαδώσει ένα θετικό μήνυμα. Βεβαιωθείτε ότι το παιδί σας θα σας εμπιστευτεί και θα μοιραστεί μαζί σας αυτό που είδε και το προβλημάτισε στο διαδίκτυο.

Για αναφορά ακατάλληλου περιεχομένου

Facebook: www.facebook.com/help

Google: <https://support.google.com/legal/troubleshooter/1114905?hl=el>

Instagram: https://help.instagram.com/165828726894770?helpref=faq_content

Twitter: <https://help.twitter.com/en/safety-and-security/report-abusive-behavior>

YouTube: <https://support.google.com/youtube/answer/2801939?hl=el>

Microsoft: <https://www.microsoft.com/en-us/concern/hatespeech>

Ανοικτή Γραμμή Καταγγελιών Παράνομου Περιεχομένου: www.safeline.gr

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»

«Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.»